

Պարույր Սևակ

Հանրապետության հասակակիցները

Սովետական Հայաստանի

30-ամյակի առթիվ

I

Բեղուն չէր այն տարին մեր սեզ լեռնաշխարհում.

Վերից մի կապարեն երկինք էր ծանրացել,

Արյունը՝ ջուր դարձել, ջուրը՝ դարձել արյուն,

Մոր սրտի պես փխրուն հողն էր պղնձացել:

Խաղողի վազն անթաղ ինքն իրեն էր սզում՝

Իր ավշային գուլալ արցունքները կռպին,

Ծարավ շրթունքի պես մեր հողն էր ճաքճքում՝

Կարոտ հորովելին, կարոտ արծաթ խոփին:

Բարբաջանքի սովոր ջրաղացը ձորում

Առեղծվածի նման համրացել էր կրկին.

Աղուն բերող սայլերն անուշ չէին ճռռում,

Եվ ալյուրի փոշին մեղմորեն չէր թառում

Չարքաշ շինականի թավ մորուքին:

Բեղուն չէր այն տարին: Տնօրինեքին շրջող

Տերտերի պես սովը բախում ամեն դարբաս

Ու կյանքը դարձնում էր անհունորեն՝ տանջող,

Անհունորեն՝ երկար անլուծելի մի պաս:

Մոլեգնում էր սովը ու ժանտախտը դեղին,

Ու Մահն էր քրքրջում անողորմ ու դաժան,
Եվ ոչ լեզենդական այդ ժանտախտի պահին,
Լպիրշ քրքրջոցով ձայնակցելով մահին՝
Խրախճանք էր սարքել մի ազգադավ խուժան...
Բեղուն չէր այդ տարին: Օրոցքները գյուղի
Քիչ նորածին տեսան օճորքի տակ մթար.
Բաժակներում չեռաց աչքալույսի օղին
Եվ հազվադեպ երգվեց. «Նանի՛կ արա, մատա՛ղ»...

II

Բեղուն չէր այն տարին սուրբ արգանդը հողի,
Եվ հազվադեպ հնչեց կնունքի երգ ու տաղ,
Բայց ժամանակն ուրիշ ծնունդով էր հղի
Եվ հարկի տակ ամեն խավարամած հյուղի
Մի նոր արշալույս էր հասունանում դանդաղ:
Եվ նա ծնվեց՝ ինչպես արշալույսն է ծագում.
Մեռնող լեռնաշխարհը վերածնվեց կրկին,
Երբ Նևայի նման ալեկոծվեց Ջանգուն,
Մասիսն արձագանքեց «Ավրորայի» զարկին...
Մեր հեքիաթի նման՝ անմահական պարտեզ,
Դրախտավայր դարձավ մեր չորացած այգին:
Մի նոր գեղեցկությանը փթթեց այնպես, կարծես
Հրաշք երգն էր հնչել մեր Հագարան հավքի:
Աչքի նման գուլալ՝ նորից հոսեց առուն,
Հորովելը ծորաց մեր արտերում բերրի,
Եվ հավիտյան փրկված մեր սեզ լեռնաշխարհում
Հնչեց գվարթ ճիչն ու կանչը մանուկների:

III

Իմ երկրի հետ մեկտեղ՝ նրանք արդեն հիմա
Բոլորել են իրենց երեք տասնյակ տարին:
Հարցաթերթիկ պետք չէ նրանց կյանքի համար,

Նրանց կյանքը կյանքն է իմ նոր Հայաստանի:
Մեծացել են նրանք՝ մայր ու մանուկ մեկտեղ,
Մեկը մեկով՝ հպարտ, մեկը մեկով՝ կանգուն:
Նրանց ձեռքի, մտքի հետքը հրաշագեղ,
Լի անցյալը նրանց և ապագան շքեղ
Երևում է հիմա ամենուրեք կյանքում:
Մեր Սևանյան Ջանգուն լույսի ծով է դարձել
Նախ և առաջ նրանց բազկի երակներում.
Նրանց երագներն են դարձել նոր ոճ, նոր ձև
Եվ վեհացել մեր լայն հրապարակներում:
Վերածվում գինու չգալարվող բոցի
Նաև նրանց ափի մարմանդ շերտությունով.
Նրանց լույս քրտինքն է, որ փոխարկվում հացի,
Վերածվում է գինու չգալարվող բոցի
Եվ մեր հոգին լցնում կայտառ արբեցումով:
Ուր էլ լինեն նրանք՝ գործարան՝ում, հանք՝ում,
Եվ բանաստե՛ղծ լինեն, թե գիտնակա՛ն ջահել,
Նույն մարտիկն են նրանք մեր փոթորկոտ կյանքում,
Նույն մարտիկն են նրանք, ինչ երեկ են եղել...
Չէ՞ որ նրանք միայն չեն կառուցել շենքեր
Ու բարիքներ քամել հողից ու երկաթից,
Այլև հողագնդի ապագան են փրկել
Բարբարոսի դաժան ու արյունոտ թաթից:
Չէ՞ որ նրանք, իբրև ազատության գավակ,
Զինված նախ խոր սիրով, հետո միայն՝ զենքո՛վ,
Թշնամու դեմ ելան խիզախ ու անվարան
Եվ ուր հասան կովով՝ ազատությո՛ւն տարան
Իրենց զինվորական շինելների ներքո...

*

Ճերմակ մագերին է փառքը սիրում նստել,

Իսկ այս սերունդն իրոք արժանի է փառքի:
Դրա համար գուցե նրանց քունքերն արդեն
Անժամանա՛կ այնպես՝ ճերմակել են կարգին:

26.XI.1950թ.

Երևան